

Analiza juridico-penală și criminologică a infracțiunii de viol

STĂVILĂ Mihai,

doctor, conferențiar universitar, USEM

stavila.m.v@gmail.com

DIACONU Fabiana,

studentă an.III, Facultatea Drept, USEM

fabianadiaconu2002@gmail.com

Summary: This study has an informative purpose regarding the fact that in the Republic of Moldova there are many crimes, crimes and rapes, although law enforcement officers are constantly in action to fight and prevent crimes, this does not prevent citizens from you commit a crime every day. Rape is one of the acts of violence with the greatest social gravity. Rape is an under-reported crime. And even when it is reported, there are very low conviction rates. Rape is a serious and widespread crime and problem worldwide, with devastating consequences for victims and their families. This crime can be committed by any person, regardless of age, gender, sexual orientation or social status.

Keywords: Rape, sexual act, minor, adult, aggression, crime, murder.

Rezumat: Prezentul studiu are un scop informativ în ceea ce privește faptul că, în Republica Moldova se petrec multe infracțiuni, crime și violuri, cu toate că oamenii legii se află în permanență în acțiune pentru a combate și preveni infracțiunile, acest lucru nu împiedică cetățenii în a săvârșii zilnic câte o infracțiune. Violul este unul din actele de violență cu cea mai mare gravitate socială. Violul este o infracțiune sub-raportată. Și chiar și atunci când este raportat, sunt foarte mici rate de condamnare. Violul este o infracțiune și o problemă gravă și răspândită în întreaga lume, având consecințe devastatoare pentru victime și familiile lor. Această infracțiune poate fi comisă de către orice persoană, indiferent de vârstă, sex, orientare sexuală sau statut social.

Cuvinte-cheie: Viol, act sexual, minor, adult, agresiune, infracțiune, crimă.

Din punct de vedere etimologic, termenul de „viol” provine de la cuvântul, *violatio-onis*¹, care însemna a viola, *raptus*²- a fura, a răpi a apuca, (în istorie, acest termen se referea mai mult la răpirea unei femei împotriva voinței bărbatului sub a cărui autoritate trăia, iar relațiile sexuale nu erau un element necesar) și „*stuprum*” care în sensul englezesc al „sexului forțat” a fost mai des exprimat, însemnând o crimă sexuală comisă prin violență sau constrângere (*cum vi*

¹ limbalatina.ro/dictionar.php?cuvant=violatio&limba=lat

² limbalatina.ro/dictionar.php?cuvant=raptus&limba=lat

sau *per vim*). Acestea din urmă, comasate „*Raptus ad stuprum*”, semnificând „*răpirea în scopul comiterii unei infracțiuni sexuale*”, care a apărut ca o distincție legală în Republica Romană târzie. În Dreptul Roman, ea sau *raptus* a fost clasificat ca o formă de *crimen vis*, care însemna infracțiune de agresiune.

Toate definițiile postulează ca o trăsătură comună, constrângerea sexuală exercitată asupra victimei și lipsa de voință a acesteia. Mulți specialiști consideră că violul nu este atât un act cu o motivație sexuală, cât, mai ales, o acțiune de agresiune îndreptată împotriva altor persoane (indiferent de sex, femei sau bărbați). O asemenea agresiune poate avea efecte pe termen lung asupra victimei, motiv pentru care, în orice legislație din lume, violul este considerat ca fiind una dintre cele mai grave infracțiuni comise împotriva persoanei. Violul, actul sexual cu un minor, incestul, corupția sexuală ori hărțuirea sexuală produc indignare și proteste. Astfel de fapte sunt comise de persoane lipsite de simț moral, de către persoane brutale și lipsite de puterea de stăpânire a impulsului sexual. Conform clasificării făcute de F.B.I, de exemplu violul, este definit ca fiind „cunoașterea trupească a unei femei prin forță și împotriva voinței ei”, iar aceasta reprezintă una din cele șapte infracțiuni principale comise de americani³

Viol - crimă sexuală comisă de un bărbat care abuzează prin forță de o femeie sau de o fată. Adesea este fapta unui dezechilibrat, egoist, brutal și imatur din punct de vedere afectiv, uneori pervers și care aproape întotdeauna se simte frustrat. Alegerea victimei nu ține numai de hazard, victimele fiind de obicei subiecți cu o inteligență deficitară, slabi și naivi.

Articolul 333 al CURȚII EUROPE A DREPTURILOR OMULUI definește violul ca fiind: „Orice act de penetrație sexuală, indiferent de natura sa, comis asupra altei personalități, prin violență, constrângere sau surprindere, constituie un viol.”⁴

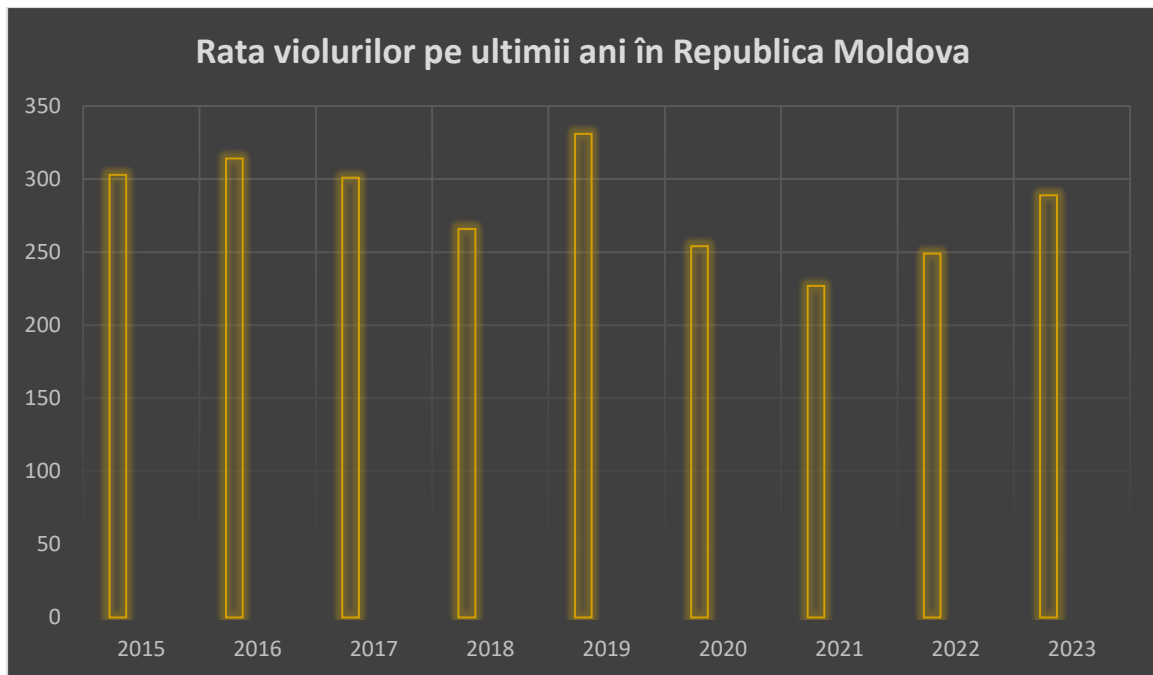
Iar în cele din urmă codul penal al RM definește violul ca fiind: „Violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința”.

În ultimii ani rata violurilor în Republica Moldova a crescut considerabil, astfel statisticile demonstrează că în Moldova practic se produce câte un viol pe zi potrivit Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova.

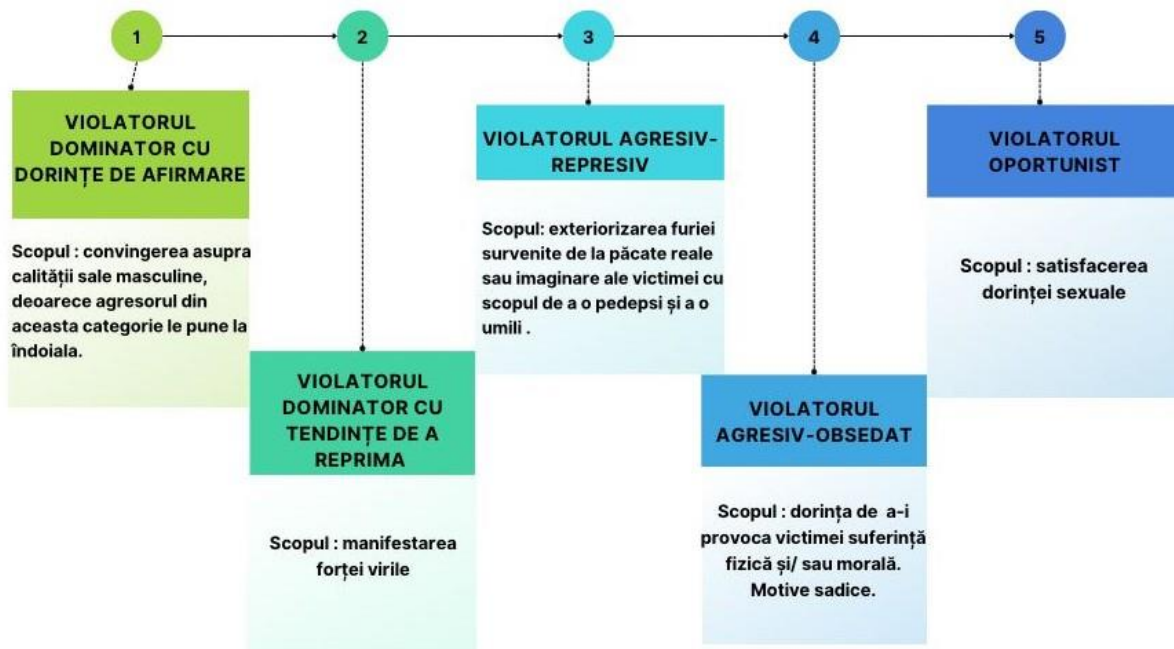
---

³ Sociologia și istoria comportamentului sexual „deviant”, Sorin M. Rădulescu, editura Nemira, București 1996, p. 126

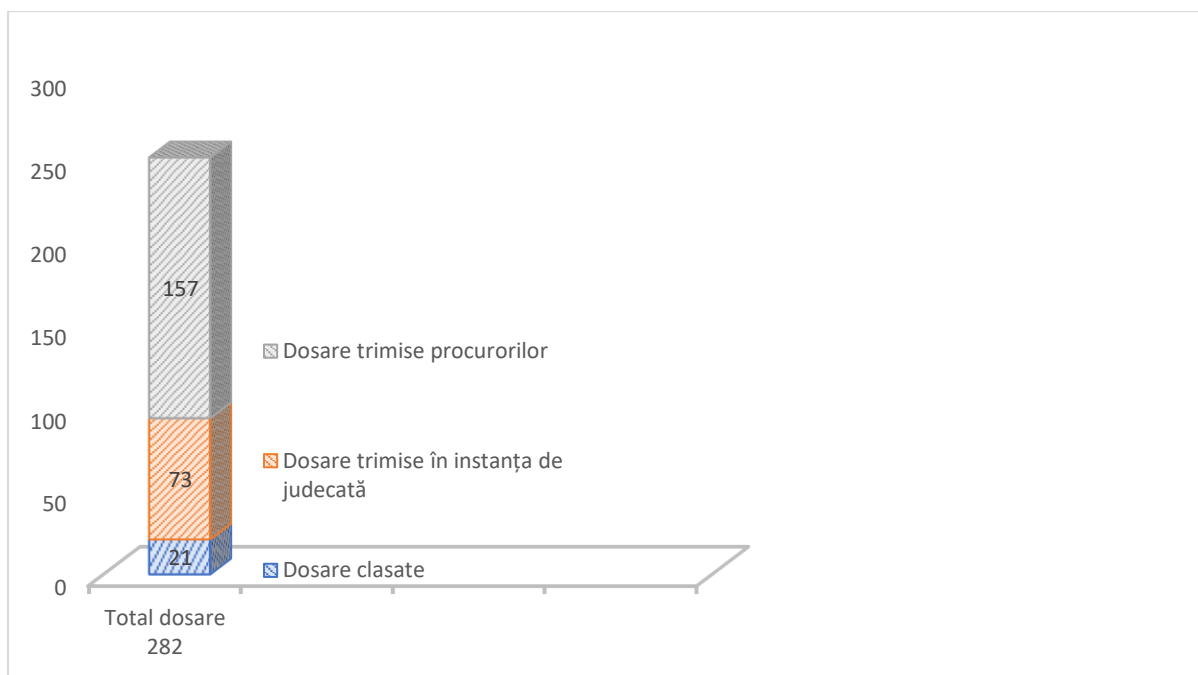
⁴ Articolul 333 al CURȚII EUROPE A DREPTURILOR OMULUI

Tipurile de agresori și scopul urmărit de către aceștia în săvârșirea infracțiunii de viol.

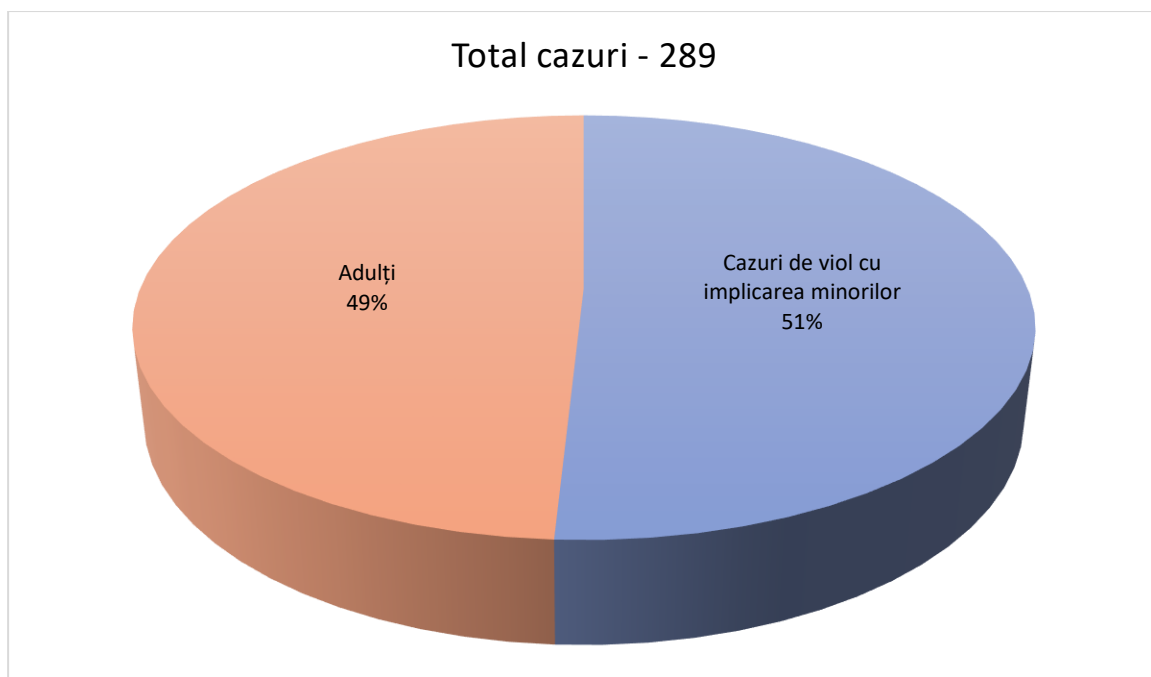

În anul 2023 s-au înregistrat 289 cazuri de viol, datele însăși arată că nu toate cazurile care ajung la poliție au parte de finalitate: 157 dosare de viol trimise procurorilor, în instanța de judecată au ajuns doar 73, iar 21 – au fost clasate.

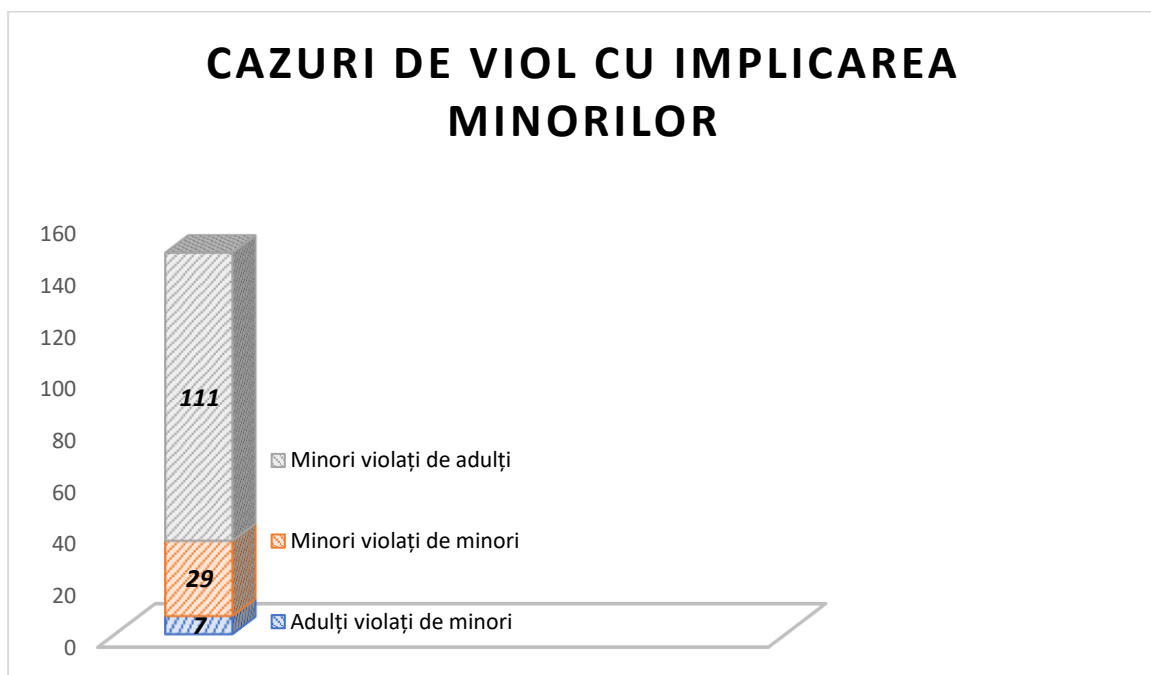

⁶În practica judiciară din Republica Moldova, infracțiunea de viol este considerată una dintre cele mai grave infracțiuni, iar autorii acestora sunt supuși pedepselor dure.

1. **Sanctiuni aspre** :Conform Codului Penal al Republicii Moldova, infracțiunea de viol este pedepsită cu închisoare de la 7 la 12 ani (*poate ajunge și la 20 de ani în cazul agravantelor de la alin. (3) art. 171*) sau chiar cu închisoare pe viață, dacă fapta a fost săvârșită asupra unui minor sau a unei persoane vulnerabile din punct de vedere fizic sau psihic.
2. **Procese judiciare dese și complexe**: din cauza gravității infracțiunii de viol, procesele judiciare legate de această infracțiune pot fi dese și complexe, implicând de multe ori o gamă largă de experți, inclusiv psihologi și medici legiști.
3. **Importanța investigației**: pentru a aduna probe solide într-un caz de viol, investigația trebuie să fie realizată cu atenție și în conformitate cu regulile procedurale. Acest lucru poate fi dificil din cauza stigmatizării și a rușinii pe care victimele le pot simți în legătură cu faptele care le-au fost comise.
4. **Infracțiuni conexe**: infracțiunea de viol poate fi asociată și cu alte infracțiuni, cum ar fi agresiunea sexuală sau traficul de persoane în scopuri sexuale. În astfel de cazuri, investigația și procesul judiciar devin și mai complexe.
5. **Importanța sprijinului pentru victime**: din cauza traumei și stresului emoțional prin care trec victimele infracțiunii de viol, sprijinul din partea autorităților și a serviciilor sociale este esențial. Acest sprijin poate include consiliere psihologică, protecție și asistență juridică.

Din totalul de cazuri care au avut loc în anul 2023, datele poliției arată că minorii sunt cele mai frecvente victime ale violului.

Cu părere de rău ținem să menționăm că acest număr ar putea fi mult mai mare decât cel prezentat, deoarece victimele din anumite motive precum: frica, rușinea sau prejudecată nu depun o plângere în acest sens. Astfel violatorul, nu poate fi tras la răspundere și nici pedepsit.

Statistica ne confirmă încă o dată gradul avansat al săvârșirii infracțiunii de viol în Republica Moldova. Majoritatea femeilor, se confruntă cu schimbări drastice ale societății, cu o amenințare asupra atenției la viața, sănătatea, și integritatea corporală a lor, fapt prin care

⁷ BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ AL REPUBLICII MOLDOVA

⁸ BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ AL REPUBLICII MOLDOVA

cer apărarea drepturilor lor, prin modificări ale legislației. Raportul sexual, săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința, reprezintă forma cea mai gravă de încălcare a vieții sexuale a persoanei, iar violul este, indubitabil, cea mai gravă infracțiune sexuală, deoarece aproape în toate cazurile este legat de cauzarea victimei a prejudiciului fizic și a traumei psihice. Acesta poate duce la vătămări vaste ale organelor genitale și ale țesuturilor adiacente, să se soldeze cu dereglări neuropsihice grave și durabile în timp⁹. Aceste dereglări neuropsihice pot marca victima pentru tot restul vieții, ducând la sociopatia acesteia. La fel ca și celelalte infracțiuni în parte, infracțiunea de viol are următorul conținut constitutiv.

1. Obiectul

Obiectul juridic al infracțiunii de viol, îl constituie *relațiile sociale referitoare la libertatea și inviolabilitatea vieții sexuale a persoanei, adică dreptul pe care orice persoana (bărbat și/sau femeie), îl are de a dispune în mod liber și după bunul plac de corpul ei, în materia vieții sexuale, atâta timp cât aceasta nu cade sub incidenta legii penale*. Iar în cazul faptelor de la lit. b) din alin. (2) și de la lit. b) din alin. (3) ale art. 171 obiectul juridic principal îl formează *relațiile sociale cu privire la inviolabilitatea sexuală a minorilor*¹⁰. Obiectul juridic special de cele mai dese ori, are un caracter complex, fiind format din: 1) *obiect juridic principal* care cuprinde relațiile sociale cu privire la inviolabilitatea sexuală și libertatea sexuală a persoanei și 2) *obiect juridic secundar* - relațiile sociale cu privire la libertatea psihică, integritatea corporală, sănătatea sau viața persoanei¹¹.

Obiect juridic secundar, consta în *relațiile sociale referitoare la integritatea corporală și sănătatea persoanei (în cazul în care a avut ca urmare o vătămare corporală gravă a victimei)*, de asemenea poate consta în *relațiile sociale care reglementează cadrul familial de conviețuire (în cazul violului săvârșit în condițiile prevăzute de textul de lege în cadrul alin.2 lit. B cu indicele 2)* sau obiectul juridic secundar, poate îmbracă forma *relațiilor sociale privitoare la dreptul la viață a persoanei (în cazul în care violul s-a soldat cu moartea ori sinuciderea victimei)*, dar și *a relațiilor sociale privitoare la libertatea psihică*.

2. Latura obiectiva (element material, urmare imediată, legătură de cauzalitate)

- a. Latura obiectivă a infracțiunii de viol, elementul material se realizează printr-un act sexual, de orice natura, cu o persoană de sex diferit sau de același sex, care are loc fără ca victima să fi consimțit la acel raport sexual. Din redactarea normei juridice, se observa ca elementul material al acestei infracțiuni consta întotdeauna într-o acțiune și niciodată într-o inacțiune. Latura obiectivă a violului este întregită numai atunci când acțiunea principală a fost săvârșită în asociere cu oricare dintre acțiunile adiacente¹². Astfel avem acțiunea principală

⁹ Sergiu Brânză, *Infracțiuni contra vieții, sănătății, libertății și demnității persoanei*, USM, Chișinău 1999, pag. 177

¹⁰ Sergiu Brânză, Xenofon Ulianovschi, Ulim Vitalie Stati, Vladimir Grosu, Ion Țurcanu, *Drept Penal. Partea specială, vol. II, ed. a II-a*, Ed. Cartier Juridic pag. 160

¹¹ S. Brânză, S.Stati V *Drept Penal*, pag. 390

¹² Sergiu Brânză, Xenofon Ulianovschi, Ulim Vitalie Stati, Vladimir Grosu, Ion Țurcanu, *Drept Penal. Partea specială, vol. II, ed. a II-a*, Ed. Cartier Juridic pag. 161.

care este însăși raportul sexual și acțiunea adiacentă (constrângere fizică, constrângere psihică, profitarea de imposibilitatea victimei de a se apăra ori de a-și exprima voința.)

3. Subiectul - conform articolului 21, aliniatului (2), al Codului Penal al Republicii Moldova, *sunt pasibile de răspundere penală, pentru infracțiunea de viol, persoanele fizice responsabile, care la momentul comiterii faptei au atins vârsta de 14-16 ani*¹³.
4. Latura subiectivă (vinovăția, mobilul, scopul)

Motivele din care pot apărea infracțiunile de viol sunt vaste iar acestea pot fi: răzbunare; dorința de a dezonora victima în fața altora, năzuința de a determina victima să se căsătorească cu făptuitorul, dorința de a compromite parcursul vieții victimei, profitarea de statutul social, existența prejudecăților și multe altele. Însăși făptuitorii nu știu sau nu prevăd ceea ce poate urma pe când unii chiar asta și își doresc ca pe lângă fapta comisă inițial să-i mai provoace victimei și vătămări corporale, moartea sau chiar să o determine pe aceasta în cele din urmă la sinucidere.

Infracțiunea de viol, se consideră a fi consumată în momentul în care ca rezultat a acțiunii de constrângere asupra victimei sau a imposibilității acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința, s-a consumat raportul sexual. În cele din urmă, în cazul în care făptuitorul repetă actul sexual cu același prilej și împrejurare, fără a se exercita asupra victimei alte acte de constrângere, atunci acesta va răspunde în conformitate cu infracțiunea prevăzută în art. 171 din Codul Penal al Republicii Moldova, „Viol”, dar, dacă s-a exercitat acte repetate de constrângere vor fi aplicate dispozițiile privind infracțiunea continuă. În conformitate cu toate obiectivele abordate, conchidem că violul consumat implică în majoritatea cazurilor utilizarea mijloacelor de constrângere din partea agresorului. La nivel de doctrină, întâlnim uneori existența celor 2 tipuri de viol: *cel simplu* care nu se utilizează forța fizică sau nu este suficient de vizibilă, victima nefiindu-i cauzate răni/ echimoze specifice celor din urma constrângerii fizice, în această categorie de viol fiind de cele mai multe ori doar un singur făptaș, iar între aceștia a existat o relație anterioară. Cel de al doilea tip de viol este violul agravat în care este specific violența sub forma maltratării și/sau rănirii victimei, sunt mai mulți agresori care până în momentul violului nu se cunoșteau cu victima. În această ordine de idei, considerăm a fi oportună analiza juridică a agravantelor din articolul 171, prin aplicarea informațiilor cunoscute în decursul celor patru ani de universitate în cadrul facultății de drept, astfel plasând informația cât mai compactă și coerentă în același timp.

În concluzie putem menționa că, viață sexuală reprezintă o latură deosebit de importantă a vieții persoanei, în a cărei normală desfășurare și manifestare sunt interesați atât indivizii cât și societatea în ansamblul său. Libertatea individuală a oricărei persoane se referă, printre altele, și la dreptul acesteia de a decide asupra propriei sale vieți sexuale, acest drept fiind un drept absolut, a cărui exercitare nu este limitată decât de necesitatea respectării unor norme morale elementare, a regulilor de conviețuire socială și a inviolabilității sexuale a persoanei. În Republica Moldova, această infracțiune este tratată cu seriozitate de către autorități și există legi și proceduri specifice care vizează prevenirea, investigarea și pedepsirea infractorilor. Cu toate acestea, numărul de cazuri de viol rămâne ridicat, iar victimele se confruntă adesea cu dificultăți în obținerea justiției și a sprijinului necesar. Este important ca autoritățile și societatea în ansamblu să continue să lucreze împreună pentru a îmbunătăți procesul de judecată și pentru a oferi mai mult sprijin și asistență victimelor

---

¹³ Articolul 21, aliniatul (2), Cod Penal al Republicii Moldova.

violului. Constituția Republicii Moldova¹⁴ consfințește respectarea și ocrotirea persoanei drept o îndatorire primordială a statului, precum și egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială¹⁵. Statul garantează fiecărui om dreptul la integritate fizică și psihică¹⁶, inviolabilitatea libertății individuale și siguranței persoanei¹⁷, ocrotește viața intimă, familială și privată¹⁸. Viața intimă a persoanei și libertatea ei individuală includ inviolabilitatea și libertatea în plan sexual.

BIBLIOGRAFIE

1. CODUL PENAL AL REPUBLICII MOLDOVA Nr. 985 din 18-04-2002 Publicat : 14-04-2009 în Monitorul Oficial Nr. 72-74 art. 195
2. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994. (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 1 din 12.08.1994)
3. BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ AL REPUBLICII MOLDOVA
4. limbalatina.ro/dictionar.php?cuvant=violatio&limba=lat
5. limbalatina.ro/dictionar.php?cuvant=raptus&limba=lat
6. Sociologia și istoria comportamentului sexual „deviant”, Sorin M. Rădulescu, editura Nemira, București 1996, p. 126
7. Articolul 333 al CURȚII EUROPE A DREPTURILOR OMULUI
8. Sergiu Brânză, *Infrațiuni contra vieții, sănătății, libertății și demnității persoanei*, USM, Chișinău 1999, pag-177
9. Sergiu Brânză, Xenofon Ulianovschi, Ulim Vitalie Stati, Vladimir Grosu, Ion Țurcanu, *Drept Penal. Partea specială, vol. II, ed. a II-a*, Ed. Cartier Juridic pag. 160
10. S. Brânză, S.Stati V *Drept Penal*, pag. 390
11. Sergiu Brânză, Xenofon Ulianovschi, Ulim Vitalie Stati, Vladimir Grosu, Ion Țurcanu, *Drept Penal. Partea specială, vol. II, ed. a II-a*, Ed. Cartier Juridic pag 161.
12. Articolul 21, aliniatul (2), Cod Penal al Republicii Moldova.
13. Ibidem. Articolul 16.
14. Ibidem. Articolul 24.
15. Ibidem. Articolul 25.
16. Ibidem. Articolul 28.

---

¹⁴ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994. (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 1 din 12.08.1994)

¹⁵ Ibidem. Articolul 16.

¹⁶ Ibidem. Articolul 24.

¹⁷ Ibidem. Articolul 25.

¹⁸ Ibidem. Articolul 28.

